

---

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

ליקויים בהתפתחות שפה - 34984

תאריך עדכון אחרון 10-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 1

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אפרת פירר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [frer.efrat@mail.huji.ac.il](mailto:frer.efrat@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ג', לפי קביעה מראש

מורי הקורס:

### תאור כללי של הקורס:

במסגרת הקורס נחשף לתמונות שונות של הפרעות שפה ודיבור אצל ילדים, כגון: לקות שפה התפתחותית (DLD), קושי בתכנון פעולות דיבור (אפרקסיה), קשיים בעיבוד השפתי/שמיעתי. נסקור את התיאוריות השונות המנסות להסביר את הופעת הפרעות אלו. נתייחס לגורמים המשפיעים על הפרוגנוזה, ולנקודות רלוונטיות באבחון ובטיפול בהפרעות שפה ודיבור, כגון: כלי אבחון הקיימים בשפה העברית, דו"ח אבחון שפה ודיבור ועקרונות בטיפול.

### מטרות הקורס:

- הכרת הפרעות שפה ודיבור שונות אצל ילדים על מאפייניהם השונים.
- הכרת המסגרות התיאורטיות להסבר ההופעה של הפרעות שפה ודיבור אצל ילדים
- הכרת גורמים שונים המשפיעים על תפקודי השפה והדיבור – גורמי סיכון אצל פעוטות, השפעת רב לשוניות ואפיוני הסביבה, קשיי שפה כחלק מאטיולוגיות שונות, השפעת תחומי התפתחות נוספים
- הכרת אמצעי אבחון שונים פורמאליים ובלתי פורמאליים בשפה העברית
- הכרת עקרונות בהערכה ובטיפול בילדים עם הפרעות שפה ודיבור.

### תוצרי למידה

#### בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להגדיר את הפרעות השפה והדיבור השונות הקיימות אצל ילדים
- להגדיר מונחים הקשורים בהפרעות שפה ודיבור
- לזהות נורות אזהרה לליקויים בשפה ו/או בדיבור אצל ילדים
- להציג את רמות התיאור וההסבר של קשיי שפה
- לתאר את דרכי ההערכה של הפרעות שפה ודיבור
- לתאר את השפעתם של גורמים שונים על הטיפול ועל הפרוגנוזה
- ליצור שפה משותפת עם גורמים טיפוליים בתחום השפה והדיבור – קלינאי תקשורת
- לתאר את הקשר בין הפרעות שפה ודיבור בילדות המוקדמת לבין ליקויי למידה בגיל בית ספר

### דרישות נוכחות (%) :

100%

### שיטת ההוראה בקורס: הרצאה ולמידת עמיתים

### רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

הגדרות, מונחים ומושגים  
גורמים אפשריים להפרעות שפה התפתחותיות

---

הפרעות שפה ודבור שונות - לקות שפה התפתחותית, קשיי שליפה, אפרקסיה, קשיים בעיבוד  
השמיעתי  
השפעת תחומי התפתחות נוספים והשפעת דו לשוניות  
לקות שפה כחלק מאתילוגיות שונות  
עקרונות באבחון  
עקרונות בטיפול  
שפה ולמידה

חומר חובה לקריאה:

Paul, R., Norbury, C., & Gosse, C. (2018). *Language disorders from infancy through adolescence* (5th ed.). Mosby.

חומר לקריאה נוספת:

מנולסון, א. (1998). לשיחה דרושים שניים: מדריך להורים כיצד לסייע לילדים לתקשר. דפוס ספיר  
בע"מ.

Bishop, D.V.M., 2014, Ten questions about terminology for children with  
unexplained language problems. *International Journal of Language and  
Communication Disorders*, 49, 381-415.

Ebbels, S. H., McCartney, E., Slonims, V., Dockrell, J. E., & Norbury, C. F. (2019).  
Evidence-based pathways to intervention for children with language disorders.  
*International Journal of Language & Communication Disorders*, 54(1), 3-19.

Royal College of Speech and Language Therapists (RCSLT). (2017). *RCSLT Briefing  
Paper on Language Disorder with a Specific Focus on Developmental Language  
Disorder*.

Sansavini, A., Favilla, M. E., Guasti, M. T., Marini, A., Millepiedi, S., Di Martino, M. V.,  
... & Lorusso, M. L. (2021). Developmental language disorder: Early predictors, age  
for the diagnosis, and diagnostic tools. *Brain sciences*, 11(5), 654.

<https://radld.org/>

מרכיבי הציון הסופי:

מבחן בכתב 70 %

מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות

30 %

מידע נוסף / הערות:

אין